

Innkalling

Utvalg:	Hovedutvalg oppvekst og kultur
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	25.01.2023
Tid:	Kl. 18:00 Orientering kl. 17.00

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Orientering kl. 17.00

Info om digitale læremidler og utviklingen der ved rådgiver Elisabeth Ilstad, samt om ressursfordelingsmodellen skole ved skolesjef Bjørn Nøttum

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
001/23	Budsjett 2023 - Oppvekst og kulturetaten
002/23	Endring av vilkår i kulturskolen
003/23	Søknad om tilskott til teateroppsetjinga Teaterdrøm
004/23	Overordnet plan for Karmøy kommune som lokal barnehagemyndighet 2023-2026
005/23	Plan for forebygging - Barn og unge 2023 - 2026
006/23	Forslag til alternativ anvendelse av midlene benyttet til Sommergøy

Karmøy, 18.01.2023

Wenche Lindtner
leder

Saksbehandler: Bjarte Helgeland

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
003/23	Eldrerådet	24.01.2023
003/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	24.01.2023
001/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023

Budsjett 2023 - Oppvekst og kulturetaten

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Hovedutvalg oppvekst og kultur vedtar budsjett 2023 for oppvekst- og kulturetaten jf. saksutredelsen.

Budsjett 2023 – Oppvekst- og kulturetaten

I henhold til vedtatt budsjettprosedyre skal hovedutvalg oppvekst og kultur vedta et driftsbudsjett for oppvekst- og kulturetaten. I nedenstående oppsett er det gitt en oversikt over budsjett 2023 for etaten, samt tiltak og vedtakspunkter som organisatorisk hører til etaten.

Budsjettoversikten er basert på vedtatt budsjettskjema 1B, som er kommunestyrets vedtaksnivå. Dette er fordelt mellom hovedutvalgene i samsvar med budsjettvedtakets punkt 12 som sier at «Fordelt budsjett til hovedutvalgene følger kommunens til enhver tid gjeldende administrative etatsstruktur».

Denne saken vil omhandle de vedtak som er gjort i kommunestyrets behandling av budsjettet innenfor de rammer og fordelinger som organisatorisk hører innunder oppvekst- og kulturetaten. For øvrig vises det til omtale av tiltak, mål og aktiviteter knyttet til målkartet i kommunedirektørens forslag, og som vil være førende for administrasjonens arbeid i 2023.

Hovedutvalg oppvekst og kultur er delegert myndighet innenfor rammer fastsatt av kommunestyret, samt etter lover og forskrifter som gjelder for sektoren i den grad slik myndighet ikke er delegert til andre politiske utvalg eller tjenestemenn. Formannskapet er overordnet hovedutvalgene i saker som går ut over årets vedtatte budsjett, eller i saker som får økonomiske konsekvenser for senere års budsjett.

Budsjettskjema 1B – fordelt til oppvekst- og kulturetaten

Oversikten viser den delen av kommunestyrets vedtatte rammer på de ulike tjenesteområdene som gjelder oppvekst- og kulturetaten. Reelle endringer fra fjoråret vil fremkomme av tiltakslisten.

Ramme	2023
01 Administrasjon	12 469 000
02 Barnehage	403 763 000
03 Skole	529 843 000
04 Kultur	42 627 000
05 Idrett	11 724 000
07 Helse	111 000
08 Omsorg	1 358 000
12 Nærmiljø	5 703 000
14 Næring	4 026 000
18 Økonomi	406 000
Totalsum	1 012 030 000

TILTAK	ENDRING 2023
	5 311
2 Barnehage	
Deflatorjustering 2022 tilskudd private barnehager	5 600
Høyere barnetall en demografiutvikling tilsier	4 500
Deflatorjustering 2021 tilskudd private barnehager	1 900
Kapitaltilskudd til private barnehager	1 350
Færre barn I barnehagealder	-8 009
Finansiering samarbeid med kulturskolen	-30
3 Skole	-24
Ny særavtale for pedagoger – nedsatt arbeidstid kontaktlærere	7 600
Interaktive tavler grunnskole	500
Færre skolebarn I kommunen	-7 871
Kutt 0,5 stilling «Den kulturelle skolesekken»	-183
Finansiering samarbeid med kulturskolen	-70
4 Kultur	1 650
Oppstartsmidler ungdomsklubber	150
Tilskudd frivillige lag og foreninger økes	500
Økt tilskudd Karmøy Kino AS	150
Gratis kino for barn søndager i 2023	250
Reparasjon/ vedlikehold Karmøy Kino	500
Samarbeid kulturskolen	100
5 Idrett	600
Tilskudd idrettslag økes	600

12 Nærmiljø	145
Ivaretagelse av skipsgravene	145
18 Økonomi	-185
Kommunal kontantstøtte - reduksjon	-185
Totalsum	7 497

Oversikten i tabellen ovenfor viser reelle budsjetttiltak som gjelder oppvekst- og kulturetaten, fordelt per tjenesteområde slik det følger av kommunestyrets budsjettvedtak.

Øvrige vedtakspunkter

I tillegg til endringer i talldelen, har Kommunestyret også vedtatt en del forhold av verbal karakter. Verbalpunkter nedenfor er fra Kommunestyrets budsjettvedtak og henføres til Oppvekst- og kulturetaten:

Avaldsnes - Maktens Havn

Haugalandet markedsføres som «Homeland of the Viking Kings». Rikssamlingsjubileet som var arrangert i 2022 gav kongs-gravene på Storhaug og Grønhaug økt oppmerksomhet. Dette er gravsteder for småkonger som hersket i regionen før Harald Hårfagre samlet Norge til ett rike. Kommunestyret ønsker økt fokus på disse glemte gravene, og målsettingen er å gjenreise gravstedene slik det en gang har sett ut. Dette er av nasjonal interesse. Kommunestyret ber kommunedirektøren utarbeide plan for finansiering, informasjonstavler/skilt og verdig bevaring av disse kulturminnene.

Aktivitetskort

Aktivitetskortet er et kort som gir barn og unge (0-18 år) gratis adgang til kultur- og fritidsaktiviteter. Aktivitetskortet er ment for barn og unge fra lavinntektsfamilier, og i behandlingen av søknaden regnes den samlede inntekten i husholdet fra siste tilgjengelig skattemelding. Husholdet som gjelder er det som barnet, ifølge Folkeregisteret, har fast adresse på. Karmøy kommune vil legge til rette for at det i behandling av søknad kan gjøres skjønnsmessige vurderinger, dersom det foreligger anbefaling fra barneverntjenesten eller NAV.

En trygg digital hverdag

Karmøy kommune skal legge til rette for en trygg digital hverdag for barn og unge. Kommunen skal jobbe med bevisstgjøring rundt temaer som nettvett og skjermbruk. Dette skal gjøres i samarbeid med barn, unge og foresatte. Sammen kan vi skape en trygg hverdag for barn og unge på den digitale arenaen.

Gebyrvedtak 2023

(med henvisning til Gebyrvedtak 2023, jf. Kommunestyrets vedtak)

1. Satsene for barnehage følger statlig fastsatt makspris. Deltidsplasser faktureres ut fra prosentvis størrelse, i tillegg til et administrasjonsgebyr på kr 100.
2. Satsene for SFO økes generelt med 3,7 % med virkning fra og med 1. august 2023.
3. Pris for elevplasser og andre satser i kulturskolen økes med 3,7 % fra 1. august 2023. Hovedutvalg oppvekst og kultur gis fullmakt til å foreta endringer knyttet til søskenmoderasjon innenfor vedtatte budsjetttrammer.

4. Prisene på billetter i Karmøyhallen økes med 5 kroner for enkeltbilletter og 50 kroner for klippekort.
5. Hovedutvalg oppvekst- og kultur gis fullmakt til å fastsette gebyrer og betalingssatser for biblioteket.

Saksbehandler: Christian Welde

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
002/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023
007/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	24.01.2023

Endring av vilkår i kulturskolen

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Hovedutvalg oppvekst og kultur opphever gjeldende rammer og kriterier for Karmøy kulturskole, vedtatt i hovedutvalg oppvekst og kultur 5. april 2017.
2. Hovedutvalg oppvekst og kultur vedtar vedlagte nye rammer og kriterier for Karmøy kulturskole.
3. Endringene gis virkning fra og med 1. mai 2023.

Saksutredning

Endringene i forhold til dagens gjeldende vilkår gjelder hovedsakelig oppsigelsestid for elevplass.

1. Ved gjeldende vilkår kan elevplass sies opp innen 31.08 uten økonomiske forpliktelser. Dette foreslås endret til 15.09, da det ved dagens frist ikke alltid gir eleven en reell mulighet til å prøve ut faget før en eventuell oppsigelse.
2. Dagens ordning med å kunne si opp elevplass innen 15.11 det første året i et fag, og dermed slippe betaling for vårsemesteret, viser seg å være utfordrende å praktisere på en god og rettferdig måte. Det foreslås da mulighet for å kunne si opp i alle fag, uansett om det er første år eller ikke, innen 15.11, og dermed slippe betaling for våren.

Dette er en forenkling administrativt og en betydelig lettelse i økonomisk bindingstid for eleven/brukerne.

Dagens oppsigelsestid på 3 mnd. for individuell undervisning utgår og erstattes med fellesordningen med oppsigelse innen 15.11.

Andre endringer: Søknadsfrist endres fra 15. april til 1. mai, da søknadsbehandling

i praksis ikke skjer før tidligst mai uansett.

I tillegg er det mindre “kosmetiske” endringer i formuleringer og ordlyd.

Kommentarer

Ved en slik lettelse i bindingstid kan man risikere at noen flere elever lettere slutter midt i året, men samtidig vil det kunne gjøre skolen mer brukervennlig og ufarliggjøre en påmelding til skolen. Endringsforslagene er drøftet med lærerne og de tillitsvalgte i kulturskolen.

Vedlegg:

Rammer og kriterier for kulturskolen

Gjeldende vilkår

Saksbehandler: Astrid Havn Tranøy

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
006/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	24.01.2023
003/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023

Søknad om tilskott til teateroppsetjinga Teaterdrøm

Kommunalsjefen sitt framlegg til vedtak:

Hovedutval oppvekst og kultur tildeler kr 40 000 til Scenekraft si oppsetjing av «Teaterdrøm». Tilskottet blir belasta med kr 25 000 frå ansvar 1470.25660.23470 og kr 15 000 frå ansvar 1470.25442.37700.

Avsatte midler skal gå uavkorta til Scenekraft si gjennomføring av forestillinga «Teaterdrøm», som er adskilt frå TV Haugaland sin fjernsynsserie «Den store teaterdrømmen».

Saksutgreiing

Scenekraft søker om kr 40 000 i tilskott til scenekunstforestillinga «Teaterdrøm», som vil bli vist på Festiviteten si hovedscene søndag 19. februar.

Gjennom «Teaterdrøm» skal Scenekraft, i samarbeid med TV Haugaland og inkluderingsbedriftene Solstein og Uni-K, setje søkelys på diskusjonen om mangfald og inkludering på teaterscena. Inspirert av dokumentaren "Catwalk - frå Glada Hudik til New York" skal det skapast ein teaterforestilling som har mangfald og inkludering som fokus.

«Teaterdrøm» skal vere ein stor mangfaldsrik kollasj av elementer der alt blir ramma inn av teaterstykket «En midtsommernatts drøm». Forestillinga har fleire lag. Som underliggende tematikk ligg draumen om å få bruke talentet sitt, utan kompromiss, samtidig som den omsluttande ramma er inspirert av Shakespeare si alveverd. Forestillinga skal vere ei feiring av mangfaldet med glamour og glitter, ho skal romme både glede og alvor, og fokus er å la utøvarane skinne.

Det er to parallelle prosjekt, sjølv oppsetjinga av teaterstykket med deltakarane frå Solstein og Uni-K, og TV Haugaland sin dokumentar om prosjektet. I sistnevnte følgjer tv-selskapet prosessen fram mot den store finalen, teateroppsetjinga. Scenekraft søker om tilskott til gjennomføring av førstnevnte.

Føremålet med prosjektet er å skape medvit om og syne at sjølv i 2022 er ikkje alle grupper inkludert som mulige deltakarar på alle arenaer. I tv-serien «Den store teaterdrømmen» vil TV Haugaland i

samarbeid med Scenekraft og inkluderingsbedriftene Solstein og Uni-K, prøve å utvide normen og utfordre innarbeida strukturar. Tv-serien skal adressere problemet rundt manglande mangfald, og sceneforestillinga skal tematisere utanforskapen denne gruppa har vore, og er, utsett for. Den overordna målsetjinga er meint som eit tydelig innlegg i samfunnsdebatten rundt reell medverknad, mangfald og representasjon. TV Haugaland har som kjent hatt eit vellukka samarbeid med Solstein, der tv-serien bidrog til å skape stoltheit og mot til å ta større plass for dei ansatte. Tv-serien vart vist på NRK 2.

«Teaterdrømmen» vil utvide perspektivet ved å bringe representanter frå gruppa inn på nye og ukjente arenaer – og til hovedscena på Festiviteten. Prosjektet er igangsatt sommaren/hausten 2022 med manusutvikling og regikonsept. Hausten 2022 var utøvarane i gang med prøver i samarbeid med lærarkrefter frå kulturskulane i Karmøy og Haugesund. Forarbeid til sceneforestillinga har foregått i løpet av hausten og vinteren 2022/2023. I januar blir det fleire helgeøkter med heile laget. Opptaka til tv-serien følger dette arbeidet parallelt fram mot den store forestillinga som er planlagt 19. februar 2023. Tv-serien vil bli sendt hausten 2023.

Lokalt vil prosjektet nyttast til å gje politisk påtrykk om å skape rom for å inkludere desse gruppene i kulturlivet, mellom anna om å gi tilbud i kulturskulane og andre aktiviteter retta mot unge og vaksne målgrupper. Ei målsetjing med sceneforestillinga er soleis å utvikle prosjektet til eit varig konsept som kan bli gjentatt årleg, drifta av fleire av dei samarbeidande partene. Fleire arenaer og gjennomføringar kan bli aktuelle i etterkant av premieren i februar 2023.

Scenekraft søker om tilskott til gjennomføring av forestillinga «Teaterdrømmen», som vil ha premiere i Festiviteten 19. februar. TV Haugaland har tildelt kr 100 000 til prosjektet. Fleire detaljer i søknad og vedlagt budsjett.

Kommunalsjefen sin konklusjon

Kommunalsjefen ser på oppsetjinga av forestillinga som eit nytt og positivt kulturtilbod til personer med nedsatt funksjonsevne. «Teaterdrøm» er eit forbilledleg prosjekt sett opp mot ordlyden i kulturlova, som framhever offentlige styresmakter sitt ansvar for å fremje og legge til rette for eit breidt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar. «Teaterdrøm» er eit gjennomført profesjonelt og unikt scenekunstprosjekt, og eit initiativ som lar mangfald og inkludering skinne i storstova Festiviteten.

Kulturskulane i Karmøy og Haugesund har deltatt i prosjektet med lærarkrefter. Karmøy kommune kan gjennom tilskottet bidra til å lage ei god og profesjonell ramme rundt deltakarane i regi av den frittstående lokale scenekunstgruppa Scenekraft, og introdusere ei ny brukargruppe for teaterscena.

Kommunalsjefen ynskjer lukka til med gjennomføringa av prosjektet «Teaterdrøm».

Vedlegg:

Søknad om tilskudd til teaterproduksjon - "Teaterdrøm"
Prosjektbeskrivelse TEATERDRØM Scenekraft november 2022
Budsjett og finansieringsplan Teaterdrøm Scenekraft 2023

Saksbehandler: Einar Solheim

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
004/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023

Overordnet plan for Karmøy kommune som lokal barnehagemyndighet 2023-2026

Kommunalsjefens forslag til vedtak:

Hovedutvalg oppvekst og kultur tar planen til orientering.

Saksutredning

Sammendrag

Kommunen skal som lokal barnehagemyndighet gi veiledning og påse at både kommunale og private barnehager i Karmøy drives i samsvar med gjeldende lovverk. Det er barnehageeier som har det overordnede ansvaret for at barnehagen blir drevet i samsvar med regelverket. Barnehageeier har dermed det juridiske ansvaret for kvaliteten på barnehagetilbudet, jfr. barnehageloven § 7

Denne planen skal synliggjøre for omgivelsene på hvilken måte myndighets- og tilsynsansvaret blir ivaretatt. Planen bygger på «Lov om barnehager med forskrifter» samt Utdanningsdirektoratets «Veileder om kommunens rolle som barnehagemyndighet».

Målet med barnehagemyndighetens arbeid er at alle barn får et helhetlig, forsvarlig og kvalitativt godt tilbud, og at alle barn opplever hverdagen i barnehagen som trygg og god. Kommunen arbeider kontinuerlig med tiltak som kan bidra til å øke kvaliteten i barnehagene.

Saks- og faktaopplysninger

Planen erstatter tidligere plan, Overordnet plan for Karmøy kommune som lokal barnehagemyndighet 2019 – 2021. Tidligere plan er oppdatert i forhold til nyere endringer og presiseringer av lovverk på barnehageområdet, samt å beskrive ny praksis for interkommunalt samarbeid rundt utvikling og gjennomføring av barnehagemyndighetsområdet.

Vedlegg:

Overordnet plan for Karmøy kommune som lokal barnehagemyndighet 2023-2026

Saksbehandler: Gia Thanh Tran

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
004/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	24.01.2023
003/23	Karmøy ungdomsråd	25.01.2023
	Hovedutvalg helse og omsorg	
005/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Plan for forebygging - Barn og unge 2023 - 2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Det foretas en vurdering om planen skal sammenslås med plan for psykisk helse hos barn og unge ved planperiodens utløp. Endringer i administrativ organisering av tjenester til barn, unge og deres familier som følge av pågående evaluering av organiseringen iverksettes i løpet av 2023.

Saksutredning

Saksbakgrunn

Den 1. januar 2023 trådte ny barnevernslov i kraft. Loven omtales som barnevernreformen eller oppvekstreformen og har det overordnede målet med å vri kommunens ressursbruk fra dyre og spesialiserte tiltak i barneverntjenesten, inkludert fosterhjem og institusjon, til forebygging og tidlig innsats i lokalmiljøet. Loven erstattet barnevernloven av 1992, men allerede 1. januar 2022 trådte enkelte lovendringer i kraft, blant annet kravet om at alle kommuner skal utarbeide en plan for å forebygge at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker i løpet av 2022.

Samtidig har Stortinget vedtatt nye bestemmelser om samarbeid og samordning for barn, unge og familier i 14 velferstjenestelover. Disse trådte i kraft 01.08.22. Samlet sett er dette derfor å regne som en oppvekstreform.

Samarbeidsplikten understrekes i ny barnevernslov. Det presiseres at det er kommunen som skal ha ansvar for å samordne tjenestetilbudet til det enkelte barn. Blant annet opprettet Karmøy kommune to stillinger som barnekoordinator i 2022. Disse to ressursene vil hjelpe barn/familier med omfattende hjelpebehov til lettere å få en oversikt på hvilke rettigheter de har, og samtidig sørge for at de som er ansvarlig for å gi hjelpen blir involvert. Ansvaret for å forebygge omsorgssvikt og

atferdsproblemer skal ligge overordnet i kommunen og ikke hos barneverntjenesten. Det blir stilt krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for det forebyggende arbeidet.

Videre er det gjort endring i økonomisk ansvarsdeling mellom stat og kommune. Kommunen har nå i all hovedsak alene ansvaret for kostnadene for barneverntiltak om forebygging ikke lykkes. Behovet for Karmøy kommune å ha en samlet plan for forebygging deles inn i tre hovedpunkter:

- Faglig: Bedre hjelp og økt nytte for barn, unge og familier om de får hjelp tidlig. Når risiko er identifisert i en eller flere tjenester gjøres en samlet innsats
- Økonomisk: Ved å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker unngår vi sterk vekst i utgiftene til barnevernstiltak, som kommunen nå er ansvarlig for å dekke selv
- Juridisk: lovkrav om forebygging og samhandling er skjerpet

På bakgrunn av lovkravet fikk kommunen i desember 2022 en forespørsel fra Statsforvalteren i Rogaland om status for Karmøy kommunes plan for å forebygge at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker, evt. oppgi en tidsplan for ferdigstilling av planen. Flere kommuner arbeider med å ferdigstille sitt arbeid. Statsforvalter er informert om status og fremdrift i kommunen.

Karmøy kommune har tidligere startet et arbeid med en temaplan for psykisk helse hos barn og unge. Arbeidet er en forlengelse av forvaltningsrevisjon av "Tidlig innsats" i 2020/21. Temaplanen var planlagt ferdigstilt høsten 2022. Koronapandemien og andre årsaker har ført til at ferdigstilling er utsatt til juni 2023. Materialet har vært jobbet med over lengre tid med bred administrativ involvering, og arbeid med en forebyggingsplan for omsorgssvikt og atferdsvansker var inkludert som del av dette arbeidet. For å klare å ferdigstille planen og dermed innfri lovkravet, er dette arbeidet nå skilt ut til en egen plan. Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Planen skal gjelde alle tjenester i kommunen som arbeider med barn og unge. Parallelt med planarbeidet pågår det en grundig evaluering av organisering av tjenester til barn, unge og deres familier. Målsettingen er å konkludere og implementere endringer av organiseringen i 2023.

Innhold i planen

Planen beskriver hvilke utfordringer kommunen har, hvilke grupper som kan være utsatt, hvilke ressurser som finnes i kommunen og hvordan de utfører sitt arbeid. Planen beskriver to prinsipper som er viktige for alle aktører som jobber med barn og unge i kommunen:

- Forebygging og tidlig innsats
- Samhandling på tvers

Videre har planen en handlingsplan som beskriver konkrete tiltak som de ulike tjenestene forplikter seg til å arbeide med ut fra prinsippene beskrevet ovenfor.

Oppfølging av arbeidet

I tråd med anbefaling fra Barne- og familiedepartementet vil kommunedirektøren legge opp til at barnevernstjenesten i kommunen rapporterer status i arbeidet med forebygging av at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker til kommunestyret.

Planens gyldighet og tilhørighet

Kommunedirektøren foreslår en planperiode fra 2023 til 2026 slik at planens tidsramme sammenfaller med plan for psykisk helse hos barn og unge og andre planer i etat for oppvekst og kultur. Det er ønskelig at det er inneværende kommunestyre som vedtar planen som en fortsettelse av oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsrapporten "Tidlig innsats".

Ved planperiodens utløp skal det foretas en ny vurdering av om planen skal være en del av plan for

psykisk helse hos barn og unge eller om det er hensiktsmessig å videreføre en selvstendig plan.

Økonomiske konsekvenser

Kommunedirektøren legger til grunn at tiltakene som fremmes i planen i hovedsak ikke vil medføre vesentlige økonomiske konsekvenser. Dersom det underveis i planperioden kommer frem at det likevel er oppstår merkostnader vil dette bli innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag og vurderes fremmet som egen sak.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Målet er at plan for forebygging vil bidra til bedre tjenester til barn og unge. Kommunen har i dag gode tjenester, men Kommunedirektøren ser allikevel at det er et behov for å samordne tjenestene på tvers av både etater og faglig kompetanse. Dette for å styrke laget rundt det enkelte barn og ungdom og deres familie. Tiltakene som foreslås i planen vil også være et steg på veien for å nå flere av FNs bærekraftsmål, spesielt mål 3 God helse og livskvalitet, 4 God utdanning og 17 Samarbeid for å nå målene.

Kommunedirektøren foreslår at kommunestyret vedtar vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Vedlegg:

-Plan for forebygging - barn og unge

Saksbehandler: Siri Merete Alfheim

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
005/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	24.01.2023
002/23	Karmøy ungdomsråd	25.01.2023
	Hovedutvalg helse og omsorg	
006/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Forslag til alternativ anvendelse av midlene benyttet til Sommergøy

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar saken om alternativ anvendelse av midlene til Sommergøy til orientering.
2. Karmøy kommunestyre vedtar at 1.000.000 av midlene bevilget til Sommergøy går til å styrke trygt og godt skolemiljø på mellomtrinnet ved at det opprettes sosiallærerstilling i 8 % stilling ved alle barneskolene.
3. Karmøy kommunestyre vedtar at 500.000 av midlene bevilget til Sommergøy går til tilskuddsordning for aktiviteter i ferier.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Sommergøy er et ferietilbud for alle barn og unge i Karmøy kommune, gjeldende fra 1. klasse til 18 år. Her samarbeider kommunen med frivillige lag og foreninger, private aktører og andre om gratis aktiviteter i sommerferien. Sommergøy ble for første gang gjennomført i Karmøy kommune sommeren 2021, og da med statlig tilskudd.

Kommunestyret i Karmøy vedtok i Handlingsprogram 2022-2025 (sak KST 136/21) å bevilge inntil 1,5 millioner kroner til å videreføre konseptet med sommerskole. Sommerskole fikk senere navnet Sommergøy for å gjøre det litt mindre «skolsk». I vedtaket ble organiseringen lagt til frivillighets-, SLT- og folkehelsekoordinator (avdeling for folkehelse). Kommunedirektøren orienterte i sak FSK 2/22 «Budsjett for Kommunedirektør/stab» at planlegging av Sommergøy er igangsatt.

For å lage en mest mulig bærekraftig modell for gjennomføringen av Sommergøy i 2022 ble det

innhentet erfaringer fra året før. Hensikten var å få innspill på hva som fungerte og hva som kunne forbedres under gjennomføringen. Deretter ble det skrevet en sak som fastla rammene for tiltenkt organisering av Sommergøy i 2022 (sak FSK 16/22).

Etter gjennomføring av Sommergøy ble det foretatt en evaluering, og denne ble en del av sak (KST 126/22). Evalueringen påpekte at tiltaket var vellykket og at det innehar positive forebyggende effekter for barn og unge. Særlig ble mestringsopplevelsene, mulighet for sommerjobb for ungdom og inkludering av sårbare barn og unge trukket frem som positive effekter. Betraktelig merarbeid for avdeling for folkehelse, og at det for endel barn og unge kun ble en enkeltstående positiv hendelse, var mer negative elementer.

For å lykkes med det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge med mer komplekse utfordringer, påpeker forskning viktigheten av at tilbudet er a) tilgjengelig, b) nært til der barn og unge oppholder seg og c) langsiktig og kontinuerlig. For å kunne bygge relasjon til barn og unge med utfordrende problemer peker forskning på viktighet av disse tre elementene. Den relasjonelle kompetansen er essensiell før et endringsrettet arbeid kan starte, slik at de unges helsetilstand gradvis kan påvirkes og bedres.

For å sikre best mulig bruk av knappe økonomiske ressurser ble det vedtatt å skrive en ny politisk sak hvor en ser på alternativ anvendelse av midlene til langsiktig og mer systematisk forebyggende arbeid for barn og unge. Vurderingene og forslagene i denne saken er gjort i samarbeid med kommunepsykolog, kommuneoverlege, kommunelege med forskerkompetanse, avdeling for folkehelse, skolesjefen og rådgivere i skoleavdelingen som jobber med trygt og godt skolemiljø.

Saks- og faktaopplysninger

Kommuneplanens samfunnsdel har ulike prioriteringsområder og den gir retning for det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge. Sommergøy ble særlig vurdert i forhold til delmålene "god helse" og "samarbeid for å nå målene". I denne saken vil også delmålet "god utdanning" belyses.

God helse

En av de viktigste samfunnsressursene er en befolkning som trives og har god helse. Karmøy kommune skal utvikle et inkluderende helsefremmende samfunn som fremmer livskvalitet, utjevner sosiale forskjeller, skaper gode oppvekst- og levekår, og gjør det lett å ta sunne valg.

Innsiktsrapporten "Psykisk helsearbeid for barn og unge" påpeker at det helsefremmende arbeidet må skje der barn og unge oppholder seg. Det betyr at de viktigste arenaene for å fremme psykisk helse og forebygge psykiske lidelser finner vi utenfor helsetjenesten. For barn og unge er det lokalsamfunnet, familie, fritidsarenaer, skole og barnehage. Skolen er en arena der alle barn nås og er derfor blant de viktigste arenaene for å forebygge psykisk uhelse blant barn og unge.

Samarbeid for å nå målene

Ulikhet innen sosiale, kulturelle og økonomiske forhold påvirker samfunnsdeltakelsen. Karmøy kommune har et gjennomgående prinsipp om at «ingen skal etterlates», og derfor har kommunen et særskilt ansvar for å legge til rette for samfunnsdeltakelse i utsatte grupper. Skolen er den arenaen som møter barn og unge daglig og har størst mulighet til å følge med på hvordan barn og unge opplever livet sitt. Skolen kan raskt sette inn gode tiltak basert på faglig vurdering og gjennom samarbeid med hjemmet skape en tryggere hverdag. Skolen er også den arenaen som kan sørge for at barn og familier kommer i kontakt med andre faggrupper når det er behov for det.

God utdanning

God utdanning bærer både den enkelte og samfunnet videre. Utdanning motvirker sosial ulikhet og er en forutsetning for inkludering, livsmestring, kunnskap og dannelse av viktige verdier som

likestilling og verdsetting av kulturelt mangfold.

Karmøy kommune ønsker å løfte fram viktigheten av tidlig innsats for et godt utdanningsløp. Utdanningsløpet starter i barnehagene og videre inn i grunnskolen. Målsettingen er at alle fullfører den videregående opplæringen, som er en av de aller viktigste faktorene for å hindre utenforskap og sosial ulikhet.

Det er kvaliteten og innholdet gjennom hele utdanningsløpet som er det aller viktigste for å nå hovedmålet. For å levere kvalitet, som ivaretar det enkelte barn sitt behov, trenger vi kompetente ansatte og god ledelse.

I saken vurderes først utfordringsbildet blant barn og unge, før en kommer med forslag til alternativ anvendelse av midlene. Forslaget vil særlig bygge på at tilbudet er a) tilgjengelig, b) nært til der barn og ungdom oppholder seg og c) langsiktig og kontinuerlig.

1. Utfordringsbildet

Psykisk uhelse blant barn og unge er ifølge flere undersøkelser som eksempelvis Ungdata, den største folkehelseutfordringen blant barn og unge. Forskning viser også at unge har tålt pandemien bra, men at noen sliter mer enn før pandemien. Dette er i tråd med innspill fra tjenesteapparatet i Karmøy kommune. Tjenesteapparatet påpeker at det ikke nødvendigvis er en økning i andel ungdommer som sliter med psykisk uhelse, men at utfordringene er mer komplekse og sammensatte.

Andelen elever som får spesialundervisning i Karmøy kommune øker på mellomtrinnet, noe som samsvarer med landet forøvrig. Siste tilgjengelige elevundersøkelse fra høsten 2021, viser også at andel elever som opplever mobbing er høyere på mellomtrinnet enn på ungdomstrinnet. Krav og forventninger til elevene øker både faglig og sosialt, som igjen øker sårbarheten i denne aldersgruppa. Her kan en tettere oppfølging av trygge og kompetente voksne utgjøre en forskjell. På nasjonalt nivå er det krav om sosiallærer på ungdomstrinnet, men det samme er ikke gjeldende for små- og mellomtrinnet.

I Karmøy kommune er det undergrupper av ungdommer som sliter psykisk, med mer komplekse og utfordrende problemer. Disse ungdommene trenger trygg og tilgjengelig støtte over tid i hverdagen.

Folkehelseinstituttet har skrevet rapporten "Bedre føre var..." (2016) som omhandler hvordan blant annet kommuner kan jobbe helsefremmende for å bedre den psykiske helsetilstanden i befolkningen. Rapporten fremmer en rekke forslag til hvordan den psykiske helsen kan forbedres. Helsefremmende skoler er et av tiltakene med sterkest evidens, og tiltaket kommer på andreplass på en liste over tiltak som styrker psykisk helse blant barn og unge. En av grunnene til at skolen som arena trekkes frem, er at en når alle barn og unge i kommunen.

En helsefremmende skole kjennetegnes ved et miljø hvor elevene ikke blir mobbet, hvor de er del av et fellesskap med jevnaldrende og hvor de opplever mestring av skolearbeidet. Mobbing er en sterk risikofaktor knyttet til psykiske problemer hos barn og unge.

Skolen er barn og unges arbeidssted. Skolemiljøet har derfor konsekvenser for barn og ungdoms helse og livskvalitet. Det avspeiles i Opplæringslova § 9 A-2, der det heter at "Alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring".

I tillegg til faktorer som har med familie og oppvekstmiljø å gjøre, er mobbing og manglende mestring i skolen blant de mest alvorlige risikofaktorene for barn og unges psykiske helse. Flere undersøkelser viser at det å oppleve skolemiljøet som belastende eller stressende har sammenheng med tegn på psykiske helseproblemer og selvopplevde helseplager. På den andre siden er opplevelse av støtte fra foreldre, lærere og medelever forbundet med høyere grad av tilfredshet med livet.

Forskningen gir et visst grunnlag for å beskrive hva som er et positivt skolemiljø for elevene. Et miljø som fremmer en god psykisk helse blant elevene er sannsynligvis et miljø der elevene ikke blir mobbet, der de opplever å være del av et godt fellesskap med sine jevnaldrende, uten fokus på et urealistisk kroppsideal. Det er et miljø der de opplever å mestre skolearbeidet og opplever at lærere, ansatte på skolene og foreldre hjelper dem når det er behov for det. For å lykkes med arbeidet kreves det ressurser og systematisk arbeid. Særlig er det behov for en styrking av det psykososiale arbeidet på mellomtrinnet i Karmøyskolen. Skolene har etablert innsatsteam som kan ivareta elevenes skolemiljø. Utfordringen de siste årene har vært å opprettholde praksis med innsatsteam på barnetrinnet på bakgrunn av en krevende ressursituasjon.

2. Forslag til alternativt anvendelse av midlene

Basert på forskning, utfordringsbildet og hva som gir høyest økonomisk forebyggende effekt foreslås følgende endringer:

- 1 million kroner flyttes fra Sommergøy og går til styrking av arbeidet i innsatsteam på barneskolene ved at alle barneskolene får 8 % stillingsressurs til sosiallærer.
- Sommergøy videreføres som en tilskuddspott på kroner 500.000. Her kan hovedsakelig frivillige lag og foreninger, men også andre aktører søke om tilskudd til aktiviteter i feriene.

Hva oppnås ved å styrke det helsefremmende arbeidet på skolene?

1 million kroner vil muliggjøre at hver barneskole vil få sosiallærer i 8 % som kan jobbe spesifikt med eksempelvis mobbesaker. 8 % stilling utgjør 3 timer per uke gjennom skoleåret. En slik prioritering vil komme alle barn og unge til gode og særlig de mest sårbare elevene. Styrking av sosiallærerfunksjonen og innsatsteam på mellomtrinnet vil bidra til at de tre komponentene a) tilgjengelighet, b) nærhet til der barn og unge oppholder seg, og c) langsiktighet og kontinuitet i tilbudet ivaretas. Det er også i tråd med målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Sosiallærerfunksjonen i innsatsteamet vil knyttes til det allerede pågående systematiske arbeidet for trygt og godt skolemiljø. Ved å styrke det psykososiale arbeidet på mellomtrinnet kan en gripe tidligere inn i utfordringene, samt forbygge eskalering og utenforskap. En styrking av ressursene vil også muliggjøre tid til å bedre tverretattlig arbeid med andre kommunale aktører, som eksempelvis psykisk helseteam og helsesykepleiertjenesten. En styrking av ressursene kan også bidra til at skolene kan øke samarbeidet med frivillige lag og foreninger for å arbeide helhetlig rundt sårbare barn og unge.

Innsatsteamene på barne- og ungdomsskolene møtes jevnlig og jobber særlig med kravene til et trygt og godt skolemiljø, som er hjemlet i Opplæringslova § 9A. Innsatsteamene består av skolens lærere med særlig kompetanse, skolens rektor og ledelse på ungdomstrinnet. I barneskolen er det vanlig at rektor og inspektør utgjør skolens innsatsteam. For at innsatsteamet skal fungere optimalt er skolene avhengig av ressurser slik at arbeidet kan gjennomføres. På ungdomsskolene er det krav om sosiallærer og rådgiver som er hjemlet i sentrale avtaler. Det er derfor lettere å få til godt fungerende innsatsteam på ungdomsskolene i kommunen. På barneskolene er det som tidligere nevnt, ikke krav om sosiallærer, slik at lærerne må ta dette i tillegg til alt det andre som gjøres av arbeid. Lærerne på barneskolene melder at dette arbeidet er krevende.

Hva oppnås ved å opprette en søknadsordning for aktivitet i ferier?

Sommergøy blir for enkelte barn og unge en engangshendelse. Tiltaket når heller ikke alle barn og unge i like stor grad som helsefremmende arbeid på skoler gjør. Sommergøy skårer også svakere på å skape relasjon til de sårbare barna fordi tilbudet blant annet ikke har mulighet for daglig kontakt og langsiktighet. Sommergøy treffer heller ikke alle de som trenger det mest som for eksempel de barna og ungdommene som er mest ensomme. For å tilrettelegge for at flere sårbare barn og unge får delta på aktiviteter vil det samarbeides med tjenesteapparatet. Likevel vil en ikke nå alle de sårbare barna. For mange barn og unge krever det ressurssterke voksne rundt seg for å bli påmeldt aktuelle

aktiviteter. Det kan man ikke anta at alle har. Med bakgrunn i utfordringsbildet som foreligger, samt forskning som viser til hvordan man kan styrke den psykiske helsen for barn og unge, foreslås det at tilskuddet til Sommergøy reduseres.

Det anbefales at Sommergøy omgjøres til en tilskuddsordning hvor hovedsakelig frivillige lag og foreninger, men også private og andre aktører, kan søke om tilskudd til aktiviteter for barn og unge i skoleferier. Hovedvekten av aktiviteter bør finne sted i sommerferien, men det bør også åpnes opp for at en kan benytte midler i andre ferier. Bakgrunnen er at en del barn og unge har behov for aktiviteter i andre ferier også.

Aktivitetene kan skje i regi av frivillige lag og foreninger, på skolefritidsordning (SFO) eller i et samarbeid mellom SFO og frivillige lag og foreninger. Et tettere samarbeid mellom SFO og frivillige lag og foreninger kan føre til både morsomme og meningsfulle aktiviteter for barn og unge. Videre gir det mulighet for et bedre samarbeid mellom skole og frivillige. På sikt kan et slikt samarbeid føre til at enkelte barn velger å prøve ut andre aktiviteter.

Dersom midlene reduseres, vil færre aktiviteter for barn og unge finne sted i feriene. Samtidig har frivillige lag og foreninger mulighet for å søke tilskudd til aktiviteter. Begrunnet i at midlene foreslås redusert, bør de hovedsakelig gå til aktiviteter for barn og unge. Med bakgrunn i økte kostnader i samfunnet er det også viktig å kunne tilrettelegge for aktiviteter, mestring og opplevelser i feriene som koster minst mulig. En tilskuddsordning vil kunne bidra til at kostnadene for deltakelse kan holdes lavest mulig.

Det bør vektlegges at sårbare barn og unge får delta på aktivitetene. Sosiallærerfunksjonen på mellomtrinnet vil her være en viktig samarbeidspartner i tillegg til barnevernstjenesten og flyktingeteamet ved NAV. Det bør også legges opp til at deler av tilskuddene kan benyttes til Sommerjobb for ungdom, men i mindre skala enn tidligere.

Kommunedirektørens konklusjon

Forskning påpeker at barn og unges psykiske helse synes å være den største folkehelseutfordringen og at helsefremmende skoler er et av de viktigste bidragene for å møte utfordringen. I Karmøy kommune er det for mange psykososiale utfordringer blant elever på mellomtrinnet, og det foreslås derfor å flytte 1 million kroner for å styrke det psykososiale arbeidet. 1 million kroner vil styrke sosiallærerfunksjonen på mellomtrinnet med 8 % ved alle skolene. Kommunedirektøren mener at dette vil gi økt forebyggende gevinst, og bidra til å kunne hjelpe flere sårbare barn og unge. Kommunedirektøren foreslår også å omgjøre Sommergøy til en tilskuddsordning på kroner 500.000 for aktiviteter i ferier.

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
007/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023

Samlesak for spørsmål